

Sygn. akt II Ca 2270/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Nowak (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Ewa Krakowiak SO Weronika Oklejak

Protokolant: protokolant sądowy Piotr Maczuga

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2016 r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku Gminy (...)

przy uczestnictwie J. M. i M. T.

o ustanowienie kuratora spadku

na skutek apelacji uczestnika J. M.

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie

z dnia 23 czerwca 2015 r., sygnatura akt I Ns 656/09/S

postanawia:

oddalić apelację.

SSO Weronika Oklejak SSO Anna Nowak SSO Ewa Krakowiak

Sygn. akt II Ca 2270/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 marca 2016 r.

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w punkcie I. oddalił wniosek kuratora spadku J. M. o zezwolenie na zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul (...) w Krakowie, na warunkach wskazanych we wniosku; w punkcie II. odmówił zatwierdzenia sprawozdania kuratora J. M. za 2013 r. i 2014 r. w zakresie zarządu majątkiem spadkowym, a w pozostałym zakresie zatwierdził sprawozdanie kuratora; a w punkcie III. zwolnił J. M. z funkcji kuratora spadku i ustanowił kuratorem M. T.

Postanowienie to zapadło w następującym stanie faktycznym.

W skład spadku po K.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dowód, zeznań kuratora i opinii biegłego. Sąd w pełni oparł się na opinii biegłego P. P., która była jasna, logiczna, sporządzona na podstawie obowiązujących przepisów i wnioski końcowe logicznie z niej wynikają. Zarzuty do opinii zostały przez biegłego przekonująco wyjaśnione.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy zważył, że wniosek kuratora o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd w postaci zawarcia umowy najmu lokalu nr (...)

Apelację od powyższego postanowienia wniosła uczestniczka J. M., zaskarżając to orzeczenie w części, tj. w zakresie punktu II., zarzucając dowolne przyjęcie, że istnieją podstawy do podejmowania przez kuratora innych niż dotychczasowe działań w zakresie zarządu majątkiem spadkowym, a w konsekwencji brak takich działań nakazuje odmówić zatwierdzenia sprawozdania kuratora. W tym stanie rzeczy wniosła o zmianę zaskarżonego punktu postanowienia i zatwierdzenie sprawozdań kuratora spadku w całości. W uzasadnieniu podniosła m.in., że postanowienie jako uzasadnienie tej oceny wskazuje dwa zbiory zagadnień - że możliwe że został złożony wniosek o zasiedzenie udziału w spadkowej nieruchomości, a uczestniczka nie zwróciła się do Gminy o wyjaśnienia w tej sprawie oraz że akceptuje administrowanie przez Gminę nieruchomością. Tymczasem Sąd nadzorujący kuratelę spadku jest tym samym, do którego taki wniosek o zasiedzenie zostałby skierowany. Elektroniczny system informacji pozwala to sprawdzić w ciągu kilku minut. Sąd w ramach nadzoru nad kuratelą nie miał oczywiście obowiązku dokonywać takiego sprawdzenia, jednak istotniejsze jest, że dopóki taki wniosek (cały czas rozpatrywany jako hipotetycznie istniejący) nie został doręczony kuratorowi - sprawa nie jest zawisła. Uczestniczka podniosła także, że orzecznictwo k.sądów akceptuje sytuację, kiedy kuratorem spadku pozostaje kurator, a ZBK jako wyspecjalizowany w tym zakresie podmiot administruje nieruchomością. W tej sprawie jest to szczególnie wyraźne. Przez dotychczasowy okres sprawowania kurateli Sąd akceptował ten stan: sposób administrowania przez Gminę, w tym wysokość czynszów. Sytuacja nieruchomości się nie zmieniła. Nie uległ zmianie stan lokali, treść istniejących umów najmu, paleta mieszkańców. Dotychczas sąd akceptował moje postępowanie względem tej nieruchomości. Stan nieruchomości się nie zmieniał. Taka ocena Sądu jest również wadliwa proceduralnie, bo dowolna. Nie ma żadnego materiału dowodowego, który pozwalałby na twierdzenie, że należy wszcząć postępowania nakierowane na podwyżki czynszów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

Skarżąca pełniła funkcję kuratora spadku, ustanawianego na podstawie art. 666 § 1 k.p.c., do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę. Z kuratelą tą jest ściśle powiązana kwestia czuwania przez Sąd nad całością spadku. Oznacza to, że to Sąd, jako organ Skarbu Państwa, jest ustawowo zobowiązany do czuwania nad spadkiem nieobjętym, zaś kurator spadku jest podmiotem działającym niejako na usługach Sądu, za pomocą którego, Sąd to swoje ustawowe zadanie realizuje.

Jak stanowi przepis art. 178 § 1 k.r.o. w zakresie nieuregulowanym przez przepisy, które przewidują ustanowienie kuratora, stosuje się odpowiednio do kurateli przepisy o opiece z zachowaniem przepisów poniższych. W związku z daleko idącym zróżnicowaniem rodzaju i funkcji kurateli ustawodawca, w myśl art. 178 § 2 k.r.o., daje pierwszeństwo przepisom szczególnym, regulującym ustanowienie kuratora, a dopiero w braku tych przepisów nakazuje stosować przepisy działu III k.r.o. Oznacza to, że dla ustanowienia i funkcjonowania kuratora stosuje się przepisy szczególne, typowe dla poszczególnych rodzajów kurateli, które ilekroć pewną sferę działania kuratora kodyfikują, to wypierają unormowania ogólne. Tak też jest w przypadku kuratora spadku, do zasadniczych zadań którego należy zarządzanie majątkiem spadkowym pod nadzorem sądu spadku. Jak stanowi przepis art. 667 § 2 zd. 2 k.p.c. do sprawowania zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzie w toku egzekucji z nieruchomości.

Na podstawie przytoczonych przepisów stwierdzić należy, że przewidują one aktywną rolę kuratora, zmierzającą przede wszystkim do zachowania substancji spadku. Jednym z przejawów takiej działalności powinno być podejmowanie czynności zmierzających do przeszkodzenia w objęciu nieruchomości wchodzącej w skład spadku w posiadanie samoistne przez osoby trzecie, w tym przez współwłaściciela ponad jego udział, bowiem mogłoby to prowadzić do zasiedzenia własności przedmiotu wchodzącego w skład spadku. Nie zasługuje przy tym na aprobatę argumentacja, zgodnie z którą do czasu ewentualnego doręczenia kuratorowi wniosku o stwierdzenie zasiedzenia sprawa taka nie może zawisnąć. Ze swej istoty zasiedzenie następuje z mocy ustawy, a następnie toczące się postępowania i zapadłe w jego ramach orzeczenia ma charakter deklaratoryjny. Zatem bierność kuratora w tym zakresie w oczywisty sposób naraża majątek spadkowy na uszczerbek. Słusznie również Sąd Rejonowy uznał, że do obowiązków kuratora należy dążenie do maksymalizacji pożytków przynoszonych przez majątek spadkowy, co w przedmiotowej sprawie sprowadzałoby się do dążenia o maksymalizację stawek czynszu. Brak działań w tym zakresie nie może być usprawiedliwiony tym, że nieruchomością przy ul. (...)

W niniejszej sprawie takiej aktywności kuratora zabrakło, co rzeczywiście naraża Sąd spadku na zarzut np. dopuszczenia do objęcia nieruchomości w samoistne posiadanie przez współwłaściciela i może powodować w przyszłości niejasności co do tego czy władanie nieruchomością przez Gminę mieściło się w ramach sprawowanego zarządu własnym udziałem czy też objęcia nieruchomości w posiadanie samoistne również w zakresie udziału wchodzącego w skład spadku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

SSO Weronika Oklejak	SSO Anna Nowak	SSO Ewa Krakowiak
----------------------	----------------	-------------------